

امتحانات متمرکز تکمیلی (سطح ۳)

نامتکملاری: ۱۰ صبح نمره: ۱۴ مدت پانگونی: ۷۰ دقیقه

شماره یا نام مصحح اول	نمره بر عدد	نمره بر حروف
شماره یا نام مصحح دوم	نمره بر عدد	نمره بر حروف

نیم سال اول ۹۵-۹۶
رشته فقه و روای مهر ۹۳

مهر مدرسه

کد امتحان:	۳۹۵۱/۰۱
تاریخ:	۱۳۹۵/۱۰/۲۰
عنوان:	فقه ۹
کتاب:	مکاسب شیخ انصاری
مجموعه:	جلد اول: از ابتدای مکاسب محرمه تا ابتدای المسألة الثالثة عشرة (الغناء) من النوع الرابع مما يحرم اكتسابه به لكونه عملاً محرماً في نفسه (ص ۲۸۴-۵) به استثناء المسألة الاولى (بيع العيد الكافر) (ص ۵۰-۴۷) و المسألة السادسة (التنجيم) (ص ۲۳۲-۲۰۱) و المسألة العاشره (البحر) (ص ۲۷۳-۲۵۷) و المسألة الحادية العشرة (الشعبه) (ص ۲۷۴)

نام و نام خانوادگی: نام پدر: کد طلایی: مدرسه علی: شهرتان: استان:

۱- ما هو حکم بيع المذكى المختلط بالميتة مع عدم التمايز؟ ص ۳۶ و ۳۷

- الف. يجوز بالنسبة الى المذكى لوجود المنفعة المحللة فيه واقعاً.
- ب. لا يجوز بالنسبة الى كليهما ألاً ممن يستحل الميتة.
- ج. يجوز بالنسبة إلى أحدهما لا بعينه.
- د. لا يجوز بالنسبة إلى كليهما مطلقاً.

۲- ما هو الدليل الذى يستفاد منه الشيخ الانصارى (ره) حکم نجس العين، من حيث اصالة حل الانتفاع أو أصالة العكس؟ ص ۹۷

- الف. النبوى المشهور: «ان الله اذا حرم شيئاً حرم ثمنه»
- ب. قوله تعالى: «حرمت عليكم الميتة و الدم ...»
- ج. قوله تعالى: «و الرجز فاهجر»
- د. أصالة الإباحة

۳- ما هو الصحيح عند الشيخ الانصارى (ره) بين قوله صلى الله عليه و آله للماشطة: «لا تصل شعر المرأة بشعر غيرها» و قول الامام عليه السلام: «لا بأس على المرأة بما تزینت به لزوجها»؟ ص ۱۶۷ تا ۱۶۹

- الف. حرمة التزيين بوصل شعر المرأة بشعر غيرها.
- ب. تساقط الروايتين و الرجوع الى اصالة الاحتياط.
- ج. كراهة التزيين بوصل شعر المرأة بشعر غيرها.
- د. تساقط الروايتين و الرجوع إلى أصالة البرائة.

۴- ما هو الصحيح عند الشيخ الانصارى (ره) فى الاستدلال على حرمة التشبيب بالمرأة المعروفة المؤمنة المحترمة؟ ص ۱۷۸

- الف. ادخال النقص عليها و على أهلها أو هتك حرمتها.
- ب. منافاة التشبيب للعفاف المأخوذ فى العدالة.
- ج. لزوم إغراء الفساق بها.
- د. لزوم تفضيح المرأة.

۵- ما هو الصحيح عند الشيخ الانصارى (ره) فى حکم التصاوير؟ ص ۱۸۳

- الف. لا يحرم التصاوير ذوى الارواح ألاً مع التجسيم.
- ب. يحرم تصوير ذوى الارواح مطلقاً.
- ج. يحرم التجسيم مطلقاً.
- د. يحرم التصوير مطلقاً.

۶- ما هو حکم ارتزاق القاضى من بيت المال؟ ص ۲۴۵

- الف. يجوز ولو من غير حاجة اذا رأى الامام مصلحةً فيه
- ب. لا يجوز لأنه فى حکم الرشا
- ج. يجوز اذا كان السلطان عادلاً
- د. لا يجوز مطلقاً

۷- با توجه به عبارت «معنى حرمة الاكتساب حرمة النقل و الانتقال بقصد ترتب الاثر و أما حرمة اكل المال فى مقابلها، فهو متفرع على فساد البيع، لأنه مال الغير وقع فى يده بلا سبب شرعى و ان قلنا بعدم التحريم، لأن ظاهر ادلة تحريم بيع مثل الخمر منصرف الى ما لو

أراد ترتيب الآثار المحرمة» به سوالات زیر پاسخ دهید. (ترجمه كافی نیست). ص ۱۳ - ۳ نمره

الف) طبق نظر شيخ انصارى (ره) در بحث مكاسب محرمه، چه چیزی حرام است؟ در ضمن مثالی توضیح دهید.

جواب: به نظر ایشان معنای حرمت اكتساب این است که کسی به قصد ترتیب دادن آثار حرام بر چیزی آن را منتقل کند به کسی و بفروشد. مثل آن که انگور را بخرد یا بفروشد برای آن که با آن خمر بسازد و بخورد که ساختن و خوردن خمر فعل و انتفاع حرام است. (بیان اصل مطلب ۰/۷۵ نمره و بیان مثال ۰/۷۵ نمره)

ب) با ذکر مثالی توضیح دهید ایشان به چه معنای دیگری از حرمت کسب اشاره کرده‌اند؟ و چه دلیلی بر رد آنان بیان نموده‌اند؟

جواب: معنای دیگر: ممکن است گفته شود معنای حرمت اکتساب حرمت تصرف مال منتقل شده به بیع است به مانند آن که کسی خمر بفروشد و ثمنی دریافت کند که در اینجا حرمت اکتساب بمعنی حرمت تصرف در ثمن است. (نمره ۰/۷۵) پاسخ آن است که علت حرمت تصرف در ثمن این است که بیع در اینجا باطل و تصرف در ثمن تصرف در مال غیر می‌باشد و به همین جهت حرام و علت تحریم حرمت خود معامله نیست. این تصرف حرام حتی در مواردی که معامله حرام نیست نیز وجود دارد مثل بیع انگور بنحو باطل که حرام تکلیفی نیست ولی باطل است و تصرف در ثمن حرام می‌باشد. (نمره ۰/۷۵)

۸- با توجه به عبارت «الاقوی جواز المعاوضة علی العصیر العنبی اذا غلی و لم یذهب ثلثاه و ان کان نجساً، للعمومات بناءً علی انه مال قابل للانتفاع به بعد طهارته بالنقص، لأصالة بقاء مالیته و عدم خروجه عنها بالنجاسة غایة الامر انه مال معیوب قابل لزوال عیبیه و لذا لو غصب عصیراً فأغلاه حتی حرم و نجس لم یکن فی حکم التالف بل وجب علیه رده و وجب علیه غرامة الثلثین و اجرة العمل فیہ حتی یذهب الثلثان» دلیل جواز معاوضه عصیر عنبی را به طور روشن تبیین نمایید. چه حکمی بر غصب آب انگور و جوشاندن آن توسط غاصب مترتب است؟ با ذکر دلیل بنویسید. ص ۶۱ - ۲ نمره

جواب: الف. آب انگور با جوشیدن گرچه نجس می‌شود اما از مالیت خارج نمی‌شود چرا که اگر شک کنیم آب انگوری که اکنون قابل انتفاع نیست اما با ثلثان قابل انتفاع خواهد شد، آیا همین مقدار عدم قابلیت انتفاع آن را از مالیت خارج می‌کند یا نه، می‌گوییم اصل بقاء مالیت است (پس مانع برای صحت بیع که همان عدم مالیت باشد در اینجا وجود ندارد) و لذا عمومات جواز بیع شامل مورد می‌شود. (۱ نمره)

ب. چون مالیت چنین آب انگوری باقی است پس بمنزله شیء تالف محسوب نمی‌شود تا بر غاصب بدل لازم آید، بلکه باید همان را برگرداند، لکن چون نجس است، معیوب محسوب می‌شود و غاصب ضامن عیب است و برای رفع عیب باید غرامت دو سوم از دست رفته را بدهد و اجرت جوشاندن را نیز بدهد. (۱ نمره)

۹- آیا می‌توان به روایت تحف العقول که در بیان علت نهی از بیع وجوه نجس آمده است: «إن ذلک کله محرم اکله و شربه و إمساکه و جمیع التقلّب فیہ ...» برای اثبات حرمت انتفاع به دهن متنجس در غیر استصباح استناد نمود؟ با ذکر دلیل بنویسید. در فرض شک در جواز انتفاع به دهن متنجس در غیر استصباح کدام اصل جاری می‌شود؟ ص ۸۲ و ۸۵ - ۲ نمره

جواب: خیر، زیرا مراد از وجوه نجس، عناوین نجاسات است که نجاستشان ذاتی است نه عرضی. (۱ نمره) اصل جاری اصالة الجواز است. (۱ نمره)

۱۰- آیا نبوی مشهور: «ان الله اذا حرم شیئاً حرم ثمنه» می‌تواند حرمت معاوضه در مورد «معاوضه آلات لهو» و «معاوضه خاک و گل» را اثبات نماید یا خیر؟ با ذکر دلیل توضیح دهید. ص ۱۹ و ۱۱۲ - ۲ نمره

جواب: تحریم یک شیء به معنای تحریم همه منافع یا لااقل منافع غالبه یک شیء است. بنابر این در مورد آلات لهو چون منافع غالبه آن که لهو است تحریم شده، لذا ثمن نیز حرام و بیع غیر جایز است. اما در مورد خاک و گل بجز خوردن (که منفعت غالبه نیست) منافع غالبی حلال دارد، لذا روایت دال بر حرمت بیع آن نیست.

۱۱- شیخ انصاری (ره) برای اثبات حرمت بیع شیئی که منافع محلله نادره دارد به روایت «لعن الله الیهود حرمت علیهم الشحوم فباعوها و أكلوا ثمنها» استناد نموده است. نحوه استدلال را تبیین نمایید. ص ۱۵۹ - ۲ نمره

جواب: ظاهر روایت تحریم منافع غالبه شحوم یا تحریم اکل است و می‌دانیم که شحوم منافع نادره نیز داشتند که حرام نبود، با این حال که بیع شحوم تحریم شده بود و این نشان می‌دهد منافع نادره نمی‌تواند مجوز بیع باشد.